

Irudimenezko errealitateak

Antton Izagirre

Noah Harari idazleak dio, gizaki mota honek egin duen iraultzarik handiena iraultza kognitiboa izan dela. Hau da, fikzioez hitz egiteko gaitasuna dela *Homo sapiens*-aren ezaugarririk bereziena. Haren hitzetan, fikzioak edo errealitate imajinatuak ez dira gezurrak. Errealitate imajinatua giza talde edo kolektibo batek sinesten duten zerbait da eta indar handia eragiten du munduan.

Horrela sortu dira mitoak, jainkoak, erlijioak, ideologiak, dirua, korporazio handiak, estatuak, eta abar. Iraultza kognitiboaz geroztik, gizakia bera, ingurunea, behar naturalek osatzen duten errealitate objektiboa eta kolektiboki eraikitako irudimenezko errealitatearen artean bizi da.

Irakurri dut nola Sri Lankako arrantzale xume batek arrantzan lortutako etekin guztiak elektrizitaterik gabeko bere etxolan telebista aparatua jartzeko erabili zituen. Segur aski, imajina dezakegu etxolaren ilunpean jesarrita, hari begira arrantzalea. Gure modernotasunetik begiratuta jarrera primitibo edo hutsal modura uler genezake arrantzale harena.

Ez horratik Donostiako banderaren lehian arraunlariak eta haien jarraitzaileek erakutsi diguten irudia. Nahiz eta trapu bat besterik ez izan eta arraun elkarte-ko hormaren batean zintzilikaturik geratuko den, beste funtziorik gabe, sorturiko irudimenezko errealitatea gehien-gook ez genuke primitibo eta hutsala dela esango.

Edo, Hondarribiko azken alardean, festetako jantzi apainen gainetik plastiko beltzez estalita ikusi ditugun neska gazteek sortutako irudimenezko errealitateaz zer pentsatu?

Ez gara konturatzen, ordea, errealitate horiek oinarri berbera dutela. Kontua zera omen da: nola konbentzitu milioika pertsona zenbait istorio sinets ditzaten.

Horrela batzuek lortu dute erlijioak, pentsaerak, generoak, arrazak, koloreak, adinak banatutako gizarteak diruaren sinismenean bat etortzea; objektiboki baliarik gabekoa, paper hutsa den diruaren gainean irudimenezko errealitaterik handiena eraikitzea. Dirua omen da gizakiek sorturiko konfiantza-sistema bakarra.

Guztia, garapenaren izenean. •

Kijera gazte(txe)a

Miren Azkarate
Badiola

Berrogei urte bete dira Iñaki Kijera gazte donostiarra erail zutela. Manifestazio batean parte hartzen ari zen 18 urteko gaztea zen, eta gaur egun oraindik onartu gabeko beste eraildako bat da zerrenda beltzean. Baina bere oroimenak bizirik dirau eta horren adibide garbia da Donostiako Parte Zaharreko gaztetxeak Kijera izena duela.

Gaztetxe horrek urtebete egin berri du oraintxe eta hori ospatzeko hainbat ekimen eta ekintza antolatu dituzte.

Meritu galanta dute bertan aritzen diren gazteek, ez baita batere erraza gaur egun, auzoa zer bilakatu den ikusita, horrelako proiektu bat aurrera eramatea.

Urteak dira Donostiako Parte Zaharra turismotik bizi dela, baita hirian egon diren PSOEko eta EAJko alkateen politika horretara bideratuta dagoela ere, bertako auzotarren behar eta nahiei bizkarra emanik gainera. Baina azken urteetan egoera jasangaitza bilakatu da bertakoentzat; agintariei kontuak es-

kuetatik ihes egin diela iruditzen zait eta ez dut aldaketa zantzurik ikusten momentuz.

Eta desertu horren aurrean oasi txiki bat da Kijera gaztetxea: bertakoentzat (gazte, ume edo heldu) sortutako espazio bat. Urteetan auzoko ikastola izan zen eta dagoeneko hamabi urte hutsik zeramatzan eraikinean eraikitako txokoa. Auzotarrek auzotarrentzat, beste inork ez baitu haiengan pentsatuko.

Zorionak urteurren honetan eta urte askoan! •